

Antipestprotocol

Visie en missie

Op de Metropool is sprake van een inclusieve en ondersteunende cultuur, waarin iedereen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelt voor wie ze zijn. Wij bevorderen een cultuur, die gebaseerd is op wederzijds begrip, samenwerking en verbondenheid, waardoor elk kind zich veilig voelt en de kans heeft om zich optimaal te ontwikkelen. Onze Metropolisten leren zich hiernaar te gedragen en elkaar te ondersteunen wanneer dit niet het geval is.

Het belang van een anti-pestprotocol

Een antipestbeleid is belangrijk omdat pesten een bestaand probleem is en het de emotionele gezondheid, geestelijke gezondheid en schoolprestaties van de kinderen kan beïnvloeden en er geen duidelijk beleid en procedure is voor het omgaan met gemelde of waargenomen gevallen van pesten.

Wij vinden pesten een zeer ongewenst onderdeel van het schoolleven en willen met ons schoolklimaat en onze aanpak een leeromgeving creëren die vrij van pesten is.

Indien we toch met pesten te maken hebben, willen we dat de situatie zo kort mogelijk duurt en er effectief ingegrepen wordt, zodat het pesten acuut begrensd wordt.

De school is wettelijk verplicht pesten aan te pakken en te voorkomen

De definitie van pesten

In de wetenschap is een vaak gebruikte definitie van pesten die van Dan Olweus (1993, o.a. in Veenstra, 2005):

‘Iemand wordt gepest wanneer hij of zij herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen’.

Hierbij gelden de volgende criteria:

- er is sprake van een negatieve bedoeling;
- de negatieve handelingen zijn structureel en tegen dezelfde persoon gericht;
- er is sprake van machtsongelijkheid. Pesters staan hoger in de sociale groepshiërarchie en/of hebben meer medestanders dan de gepeste.

Pesten is een voortdurend en opzettelijk machtsmisbruik in relaties door herhaald verbaal, fysiek en/of sociaal gedrag met de bedoeling fysieke, sociale en/of psychologische schade te veroorzaken. Het kan gaan om een individu of een groep die

hun macht, of waargenomen macht, misbruikt over een of meer personen die het gevoel hebben niet in staat te zijn dit te voorkomen.

Pesten kan persoonlijk of online gebeuren, via verschillende digitale platforms en apparaten en kan duidelijk (openlijk) of verborgen (verborgen) zijn. Pesten wordt in de loop van de tijd herhaald of kan herhaald worden.

Pesten, in welke vorm of om welke reden dan ook, kan onmiddellijke, middellange en lange termijn gevolgen hebben voor de betrokkenen, inclusief omstanders.

Wat is pesten niet?

- af en toe - sociale afwijzing of afkeer
- af en toe - nargheid of wrok
- willekeurige daden van agressie of intimidatie
- onderlinge ruzies, meningsverschillen of ruzies.

Deze acties kunnen veel leed veroorzaken. Ze passen echter niet in de definitie van pesten en het zijn geen voorbeelden van pesten, tenzij iemand ze opzettelijk en herhaaldelijk doet.

Rollen bij Pesten

1. Slachtoffer

Het slachtoffer is degene die gepest wordt. Kinderen die gepest worden, voelen zich vaak eenzaam, angstig en verdrietig.

2. Pester

Pesters pesten omdat ze cool en stoer willen zijn. Pesten kan op verschillende manieren gedaan worden: fysiek (schoppen, slaan), verbaal (uitschelden), relationeel (roddelen), materieel (spullen kapot maken) en cyber pesten (online pesten).

3. De assistent

De assistent begint zelf niet met pesten, maar gaat meedoen zodra iemand anders begonnen is. De assistent helpt de pester dus.

4. Versterker

Versterkers pesten zelf niet maar lachen om de pester of moedigen deze aan. De versterkers geven de pester het gevoel dat pesten leuk of grappig is.

5. Buitenstaander

Buitenstaanders weten meestal wel dat er gepest wordt, maar bemoeien zich er niet mee. Dit kan het slachtoffer het gevoel geven dat zij het niet zo erg vinden dat er gepest wordt.

6. Verdediger

Gelukkig zijn er ook verdedigers. Zij helpen het slachtoffer. Dat kan door tegen de pester te zeggen dat hij of zij moet ophouden, maar ook door bijvoorbeeld met het slachtoffer naar de meester of juf te gaan.

Verklaring van gedrag

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Pesters voelen zich niet schuldig, omdat ze van mening zijn dat het slachtoffer er zelf om vraagt. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)

De assistent doet vaak mee met het pesten. De versterker moedigt direct of indirect het pestgedrag aan. Het gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat deze meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te kunnen liften met de pester. Verder kunnen kinderen meedoen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste kinderen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Dit zijn de buitenstaanders. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze het slachtoffer niet helpen of hulp inschakelen.

Kinderen die pesten, doen dat meestal omdat ze aan anderen willen laten zien hoe cool en stoer ze zijn. Pesten gebeurt daarom bijna altijd als er ook andere kinderen bij aanwezig zijn. Zij vormen het publiek. De reactie van het publiek is heel belangrijk. Als het publiek lacht of de pester aanmoedigt dan heeft de pester het gevoel dat hij of zij inderdaad heel cool en stoer is. Maar als het publiek opkomt voor het slachtoffer dan voelt de pester zich helemaal niet cool en stoer en stopt hij of zij vaak met pesten.

Voorbeelden van pestgedrag

Verbaal

- Vernederen, iemand een bijnaam geven
- Uitslachten of schelden
- Dreigen, grof taalgebruik

Fysiek

- Elkaar lichamelijk pijn doen
- Onvriendelijk ruw spel Intimidatie
- Een kind achterna blijven lopen of ergens opwachten
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven Isolatie
- Steun zoeken bij andere kinderen om het kind ook te pesten of negeren
- Niet uitnodigen voor partijtjes en/of gemeenschappelijke activiteiten Stelen of vernielen van bezittingen
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, fietsbanden lek steken

Online pesten

- Schelden via sociale media als WhatsApp, Facebook etc.
- Ongevraagd en ongewenst verspreiden van foto's en filmpjes
- Delen van gevoelige informatie op openbare platforms

Uitgangspunten bij ons anti-pest protocol

- ❖ Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem voor onze hele school. Dus voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daar omheen, de leerkracht als de ouders.
- ❖ De school heeft de verplichting zich in te spannen om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd. Deze opdracht nemen we erg serieus.
- ❖ De leerkrachten buigen het pestgedrag om op een oplossingsgerichte manier tot positief en betrokken gedrag. Leerlingen leren verantwoordelijkheid en een positieve rol in te nemen.
- ❖ Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen blijft voorkomen, volgen sancties en maatregelen die per geval bekeken en bepaald worden. Schorsing en verwijdering behoren in ernstige gevallen tot de mogelijkheden om de sociale veiligheid te bewaken.

Anti Pest Coördinator

De taken van de APC zijn:

- Fungeren als aanspreekpunt voor ouders, leerlingen en leerkrachten in het kader van het anti-pestbeleid.
- Een actieve bijdrage leveren aan een sociaal veilig schoolklimaat door het geven van voorlichting en het organiseren van preventieve activiteiten.
- Fungeren als gesprekspartner en beleidsadviseur op het gebied van sociale veiligheid.
- Coördinatie van anti-pestbeleid van de school.

Procedure en stappenplan antipestprotocol

Preventieve maatregelen

We willen dat er een positieve sfeer heerst in de klas, dat leerlingen prettig met elkaar omgaan en dat geen enkele leerling te maken krijgt met pesten. We nemen daarvoor een aantal maatregelen om pesten zo veel mogelijk voor te zijn in je klas (*Het hele jaar goed voor elkaar, Stichting School&Veiligheid en Nederlands Jeugdinstituut*).

1. We nemen de tijd voor groepsvorming en het elkaar leren kennen.

We nemen na de (zomer)vakantie de tijd om elkaar écht te leren kennen. Want elkaar kennen zorgt ervoor dat je leerlingen meer begrip en empathie voelen voor elkaar. Je leert elkaars achtergronden, ervaringen, interesses en ook persoonlijkheid kennen. Dat zorgt ervoor dat ze minder vooroordelen en stereotype beelden van elkaar hebben. Zo ligt pesten minder snel op de loer.

3. We creëren een warme band met onze kinderen.

Een warme leraar-leerling relatie bevordert een positieve sfeer. Het leidt tot meer pro-sociaal gedrag bij leerlingen: ze zijn aardiger tegen elkaar en helpen elkaar zelfs meer. Dat niet alleen. Het helpt zelfs om pestgedrag in de klas te verminderen. Dus investeren we in onze kinderen: we tonen interesse, prijzen onze kinderen voor goed gedrag, tonen respect, steunen onze leerlingen en hebben een open en harmonieuze communicatie.

2. We stellen een positieve groepsnorm, leven deze voor en zorgen dat we deze bewaken.

De groepsnorm draagt namelijk enorm bij aan een veilig en open groepsklimaat. Het gaat om welk gedrag wel en niet wordt geaccepteerd in de groep. Niet alleen heldere normen zijn cruciaal, maar ook het voorleven en het handhaven: een taak van ons als leerkracht. Zo dragen we bij aan positieve interacties in de klas. Al is er natuurlijk ook

een verantwoordelijkheid van de leerlingen als het gaat om het opstellen, naleven en bewaken van de groepsnormen. Bij het stellen van de groepsnormen is het ook heel belangrijk om het gesprek te voeren over online omgangsnormen.

De omgangsregels en het anti-pestprotocol worden aan het begin van het jaar besproken. Ook stelt de anti-pest coördinator zich voor aan iedere groep.

3. We houden de dynamiek van de groep continu in de gaten.

Als we de dynamiek in de groep in de gaten houden, stellen we onszelf in staat om vroegtijdig verstoringen op te merken en kleine problemen aan te pakken. Het is essentieel om interacties en groepsdynamiek nauwlettend te volgen om pestgedrag te voorkomen. Denk daarbij ook aan kwetsbare leerlingen en ondersteun hen bij het opbouwen van positieve relaties. Wij stellen ons systematisch de cruciale vraag: 'Is het veilig voor alle leerlingen in mijn klas?'

4. We houden goed contact met ouders.

Een goede samenwerking met ouders draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen en het helpt ook bij tegengaan van pesten. De eerste kennismaking is het startpunt om een goede relatie met ouders op te bouwen. Hoe eerder we een goed contact leggen, hoe beter dit is. We bouwen vanaf het begin aan een goede relatie. Zo kunnen we daarop terugvallen, op het moment dat er iets aan de hand is, bijvoorbeeld bij pesten.

Repressieve + curatieve maatregelen

1. Indien er sprake is van incidenteel pestgedrag:

wordt dat met de betrokken kinderen gezamenlijk besproken door de leerkracht van het kind. Tevens worden de schoolregels wekelijks herhaald en wordt waar nodig extra aandacht besteed aan SEO en het vertonen van sociaal gedrag.

2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag:

- De leerkracht stelt de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd in ParnasSys. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag (buitenspelen, schoolreisjes, etc.).
- De leerkracht voert tevens wordt een gesprek met de gepeste leerling en zijn/haar ouders. Hierin wordt medeleven getoond en worden afspraken gemaakt over ondersteuning aan deze leerling. De afspraken worden genoteerd in Parnassys.

- De leerkracht stelt de directeur van de school en de anti-pest coördinator op de hoogte van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kunnen de gemaakte afspraken terugvinden in ParnasSys.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen:

- De leerkracht meldt dit gedrag aan de antipestcoördinator en de directeur van de school.
- De anti-pestcoördinator roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. De antipestcoördinator gaat uit van het opgebouwde dossier van de leerkracht en zet waar nodig (groeps)interventies in om de pester te ondersteunen in het aanleren van positief gedrag. De antipestcoördinator vult het dossier in Parnassys aan.
- De antipestcoördinator gaat tevens het gesprek aan met de gepeste leerling en zijn/haar ouders. De vraag 'Hoe kunnen we jou ondersteunen om met plezier naar school te gaan' is hierin leidend. Er worden afspraken gemaakt over de ondersteuning en deze worden in Parnassys genoteerd.

4. Indien het pestgedrag van de pester niet verbetert:

- De leerkracht en de antipestcoördinator bespreken de pester in het ZBO (Zorgbreedteoverleg) besproken. Hier wordt waar mogelijk afspraken gemaakt voor extra ondersteuning van de leerling bij het aanleren van positief gedrag.

5. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken:

- De directeur van de school gaat over tot bijzondere maatregelen. Dit kan variëren van een tijdelijke overplaatsing van de leerling naar een andere groep tot een schorsing.

